

Lees de uitgebreide informatie over insectenaantastingen en hun aanpak in de onderhoudsbrochure *Dieren in en op gebouwen. Insecten* (gratis te downloaden op www.monumentenwacht.be/publicaties).

WAT DOEN?

Het voorkomen en bestrijden van insectenaantastingen vereist een geïntegreerde en integrale aanpak. In de vakliteratuur wordt van pestmanagement gesproken. Dat omvat vijf stappen.

1. Voorkomen

Preventieve maatregelen zijn noodzakelijk om insecten te weren. Het komt erop aan de risico's op besmetting of aantasting te verkleinen.

- Op plaatsen waar voorwerpen bewaard worden, moet gewerkt worden aan een gezond klimaat. Probeer de relatieve vochtigheid onder de 70% te houden.
- Verpak voorwerpen van organische materialen als hout of plantaardige textielsoorten niet in plastic of andere niet-ademende materialen. Verlucht kasten regelmatig en/of voorzie nieuwe kasten van voldoende verluchtingsgaten.
- Voorkom rechtstreeks contact van organische materialen met koude of vochtige oppervlakken (muren, metaal ...).
- Houd ruimtes en voorwerpen stofvrij en vergeet daarbij de minder bereikbare plaatsen niet zoals onder- en bovenkanten.
- Vermijd levende planten en voedselresten. Samen met planten komen vaak insecten binnen. Etensresten vormen een voedingsbron voor insecten en schimmels.

① Gaas voor verluchtingsgat

2. Blokkeren

Maak het insecten moeilijk om binnen te dringen.

- Breng vóór verluchtingsgaten een fijnmazig gaas ① aan en maak gebruik van vliegenramen met fijnmazig gaas als er ramen worden geopend.
- Plaats filters in ventilatiesystemen.
- Houd deuren van kasten en ruimtes zoveel mogelijk gesloten.

3. Opsporen

Voer regelmatig visuele controles uit.

- Identificeer de aangetroffen insecten.
- Noteer alle vondsten (soort, plaats, hoeveelheid) in een logboek.
- Controleer bij voorkeur tijdens het uitvliegseizoen van de insecten, van maart tot en met juni. Zoek in deze periode naar verse uitvliegopeningen, verse hoopjes boormeel (fijn beige poeder) en dode insecten. Vooraf de te controleren zones reinigen vergemakkelijkt de controle.
- Schakel de onderhoudsploeg in om boormeel op te sporen. Anders zal het bij het poetsen onopgemerkt worden verwijderd.
- Controleer bij voorwerpen met een afwerkingslaag (verf en/of vernis) vooral de onder- en achterzijden; de duidelijkste sporen komen immers voor waar er geen afwerkingslaag is.
- Om de bron en omvang van de aantasting te bepalen, kunt u best een controlesysteem

② Detectiepapier

③ Plakval met feromoon

④ Aantasting laten bestrijden

(“monitoring”) opzetten met o.a. losse vellen zwart of wit papier die u onder het voorwerp legt, papier dat met behanglijm op het hout wordt gekleefd om nieuwe uitvlieggen te detecteren ②, plakvallen en feromoonvallen ③. Zie hierover de brochure *Dieren in en op gebouwen. Insecten*, p. 25-32, of vraag advies aan uw monumentenwachter interieur.

4. Beperken

Lokaliseer aantastingen, isoleer de objecten zodat ze geen andere kunnen aantasten en behandel ze. Achterhaal de oorzaak van de aantasting en neem die weg.

5. Bestrijden

Bestrijd actieve aantastingen of laat ze op een gepaste manier bestrijden ④. Meer informatie vindt u in de onderhoudsfiches: **16.2 Insecten bestrijden met vloeibare insecticiden**, **16.3 Insecten bestrijden met anoxie** en **16.4 Insecten bestrijden door vriezen** en in de bovenvermelde onderhoudsbrochure *Dieren in en op gebouwen. Insecten*.

Enkele algemene regels:

- Omdat aantastingen van het ene voorwerp op het andere overgaan, bestrijdt u best alle aangetaste voorwerpen tegelijkertijd. Minder waardevolle aangetaste stukken moeten mee behandeld worden, of eventueel verwijderd en vernietigd worden.
- Verwijder vóór de behandeling het aanwezige boormeel om toekomstige controles mogelijk te maken.

WAT NODIG?

- insectengas
- zwart of wit papier
- papier en behanglijm
- plakvallen, feromoonvallen
- bestrijdingsmiddelen zoals insecticide of anoxiepakket

WANNEER / HOE VAAK?

Detectie van de activiteit van de kleine klopkеver (het meest voorkomende houtborende insect in interieurs) gebeurt het best tijdens het uitvliegseizoen van de insecten, van maart tot en met juni.

WELKE ELEMENTEN?

Alle voorwerpen die aantrekkelijk zijn voor insecten: van hout, papier, textiel, kortom het meeste organische materiaal.

WAT VERMIJDEN?

Jong hout

Vermijd het gebruik van takken, boomstronken of brandhout met schors (bv. bij het opstellen van een kerststal of versiering). Deze houden een groot risico op besmetting in.

Houten voorwerpen bewaren in vochtige ruimte

In vochtige ruimtes lopen houten voorwerpen een groot risico op insectenaantasting.

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
F + 32 3 212 29 51
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

m
monumentenwacht
Vlaanderen vzw
een initiatief van de Vlaamse provincies